

Giáo lý căn bản – 32

Kalama tri ân dh Nguyễn Thị Ngọc Ánh ghi chép.

[01/09/2024 - 02:04 - anhlibrary]

Kính thưa đại chúng, tiếp theo chúng ta sẽ học về cái chương bản về Sắc pháp của A Tì Đàm, thì sau cái bộ này nè ta sẽ tiếp tục học sang cái bộ khác. Thì chúng tôi thừa biết là bà con đại chúng là nghe giảng chuyên môn, chuyên sâu kiểu này là sợ lắm. Nhưng mà bắt buộc phải tập cho bà con quen chứ còn mà học giáo lý mà nội dung lan man thì mệt lắm.

Rồi sáng nay chúng ta học về Sắc pháp. Trước hết là chúng ta đã học về Tâm pháp.

Tâm pháp tức là cái cấu tạo và cái vận hành của cái gọi là tâm thức chúng sinh. Thì chúng ta biết rằng là tất cả chúng sinh trong cái cuộc đời này ở vô lượng (cái chữ vô lượng này tôi gạch dưới nha), vô lượng vũ trụ, tất cả chúng sinh và vô lượng vũ trụ.

Chúng sinh và vũ trụ được cấu tạo bởi hai thứ đó là Tâm và Vật, Tâm và Vật. Phần Tâm, chúng ta đã học đại khái rồi. Còn muốn học chuyên sâu bắt buộc phải là về Thụy Sỹ hoặc là qua Kalama, còn Việt nam thì trước mắt chúng tôi chưa có nghĩ ra một cái nơi nào để bà con có thể quy tụ về mà học trong thời gian một tháng thì chưa, chưa tìm ra. Thì sáng nay mình học về một nửa của Vũ trụ. Bữa đó mình học về Tâm, nay mình học về Vật.

Vật ở đây là Sắc pháp là gồm tất cả những gì thuộc về vật chất, thuộc về vật chất trực tiếp hay là gián tiếp. Người không học A Tì Đàm thì nghe cái này thấy hơi lạ, tại sao có cái sắc pháp vật chất ấy mà tại sao có thứ vật chất trực tiếp và gián tiếp. Ở vật lý bên ngoài người ta có thứ vật chất tối phải không, vật chất tối hoặc là cái khái niệm chiều không gian thứ tư, chiều không gian thứ tư là chỉ thời gian, còn có cái thứ vật chất tối cũng là một thứ tương tự các phân tử, nguyên tử, quang tử và điện tử nó cũng là vật chất nhưng mà nó là vật chất gần như là trừu tượng, thì trong A Tì Đàm cũng vậy. A Tì Đàm cũng nói rằng có hai thứ vật chất, vật chất là trực tiếp và gián tiếp.

Trực tiếp là sao? Là những thứ mà nó có cái nguồn gốc, nó có bản chất, bản thể có thực tính thì cái đó gọi là cái Sắc pháp trực tiếp.

Còn Sắc pháp gián tiếp là những thứ phái sinh, phái chứ không phải phát, phái sinh có nghĩa là nó có được từ mấy thứ kia. Thí dụ: như người học A Tì Đàm thì biết rằng Sắc pháp hay là vật chất nói gọn có bốn thôi, trong Kinh tạng, trong Kinh điển Nguyên Thủy Đức Phật nói có bốn thôi nhớ nha, Kinh điển Nguyên Thủy Đức Phật chỉ nhắc số 4: Đất, Nước, Lửa, Gió. Rồi qua tới Phật giáo Hậu thời thì triển khai thành là 28 tức là 4 cái 4 Đại: Đất, Nước, Lửa, Gió làm nền tảng cho 24 thứ Sắc phụ thuộc. Vậy thì tổng chi chúng ta có 4 + 24 thành ra 28, mà trong 28 đó nó chỉ có 18 Sắc có thật gọi là Sắc trực tiếp, Sắc trực tiếp. Còn 10 cái sắc còn lại nó được gọi là Sắc phụ thuộc hay là Sắc gián tiếp. Có nghĩa là nó là cái bóng, nó chỉ là cái bóng có được từ những thứ vật chất kia.

Thí dụ như cái khoảng cách, cái khe hở giữa các cái phân tử thì ở trong cái A Tì Đàm cũng gọi là một thứ Sắc pháp gọi là Sắc Giao giới, giao giới. Và trong chữ Pali gọi rất rõ cái chữ này “pariccheda” khoảng cách, khoảng cách giữa các nhóm sắc, các nhóm vật chất, các nhóm phân tử, điện tử, quang tử, cái khoảng cách giữa các nhóm cũng là một thứ vật chất mặc dù nó không có thật. Nó có mặt là do mấy cái kia như bản thân cái khoảng cách nó không là gì hết, nó không có.

Thì tôi phải kể lên câu chuyện mà tôi đã kể 1000 lần là một thằng bé bên Thụy Sỹ nó ăn sáng với món phô mai Emmental, cái món này emmental bà con đánh google tìm. Thay vì người ta là đặc ruột nhưng mà đây là một cái thứ phô mai rất là lạ là nó có rất là nhiều lỗ, lỗ, lỗ, lỗ giống như nó bị hư vậy đó. Thằng bé này nó kiếm chuyện với má nó, nó cà khía thôi, nó nói nó không muốn ăn cái loại phô mai này, thì má nó hỏi tại sao? Thì thay vì nó nói cái phô mai này ăn không có ngon, phô mai này nó ăn hơi nhần nhần, nó nói nó ghét mấy cái lỗ đó, mấy cái lỗ ở phô mai. Thì má nó từ tốn, nhẹ nhàng, âu yếm nói với nó: con cứ ăn, con bỏ mấy cái lỗ đó lại, con cứ ăn, thì con ghét thì con bỏ mấy cái lỗ đó lại. Thằng bé nghe có lý thể là nó cứ ăn, ăn hết, biết đường đâu mà bỏ. Cái sâu sắc của câu chuyện nó nằm ở chỗ đó, cái sâu sắc nó nằm ở cái chỗ có nghĩa là có những cái trên đời này mình cứ nghĩ nó có nhưng mà khi không có những thứ khác thì cái này nè, cái này nè tự nhiên nó không có nữa, đấy, nhớ nha.

Thí dụ như có rất nhiều chuyện trên đời nó có là vì ta nghĩ tới nó, chứ còn nếu ta không nghĩ tới nó, nó cũng không có. Hoặc là nó có là vì sự có mặt của những thứ khác, những thứ khác không có thì nó cũng không có.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

Ví dụ như cái giá trị của hôn thú, giá trị của cái nhẫn cưới. Mình muốn nói có là có, mình muốn nói không là không, đấy. Các vị có gia đình các vị biết. Mình không thương nhau nữa thì bây giờ một rổ cái nhẫn cưới nó không có giá trị gì hết. Nó chỉ là một đồng khoen kim loại vậy thôi. Nếu nó bằng vàng, bằng bạc thì đem đi bán vậy thôi, chứ nó không có giá trị pháp lý, nó không có giá trị tinh thần như là trước đây nữa. Giấy hôn thú cũng vậy, có nghĩa là mình quyết định xa nhau rồi thì coi như cái tờ đó không có giá trị gì hết, không có giá trị gì hết, lúc đó nó còn thua cái giấy ly dị nữa, đấy. Nhiều lắm quý vị, và nhiều lần tôi nói về mặt Tâm linh, về mặt vật chất mình đang nói nha, về mặt Tâm linh cũng vậy. Tôi nhân cái này tôi nói cái kia, nó có những cái chữ nghe nó đơn giản lắm nhưng mà nó ghê gớm. Tại sao nó ghê gớm? nó ghê gớm bởi vì nó ảnh hưởng toàn bộ đời sống của từng người, toàn bộ đời sống của nhân loại trên hành tinh và vô lượng vũ trụ, vô lượng vũ trụ. Nhưng mà bản thân nó là con số không, nó mới ghê chứ.

Đó là chữ CÓ và chữ CỬA, chữ Có và chữ Cửa, tôi Có cái này, tôi Có cái kia. Khái niệm có là do mình nghĩ ra chứ nó vốn nó không phải là một thực tại hằng hữu, nó không có, do mình nghĩ vậy thôi. Tôi có, tôi có cái này, tôi có cái kia, tôi có cái nhà, tôi có cái xe, tôi có... thật ra, cái Có làm gì nó có thật, bản thân cái chữ Có nó đã là Không rồi, bản thân chữ Có đã là Không nếu mà các vị muốn xăm mình thì xăm cái câu này: “Bản thân cái chữ Có đã là Không”.

Các vị nghĩ đi, tôi có cái này, tôi có đôi giày, tôi có mắt kính, dây nịch, đồng hồ, ba lô, đúng không? tôi có, nhưng bây giờ chỉ cần người khác lấy hoặc là nó hư, hoặc là tôi chán, người khác lấy, một là tôi bị mất, hai là bản thân nó bị hư, thứ ba là tôi chán, tôi không muốn sở hữu nó nữa, lúc bây giờ cái chữ có..nó.. trước đây mình có ba lô, có đồng hồ đúng không? bây giờ thì nó không có nữa.

Hoặc là chữ CỬA, cái đó là Cửa tôi, nhưng mà chữ Cửa này nó rất là mong manh mà chỉ vì hai chữ Có và chữ Cửa này mà chúng ta đã cày bừa, làm trâu, làm ngựa cả đời vì hai chữ Có và chữ Cửa này phải không, rồi. Có nhiều cái nó giả mà mình không có biết. Không phải mình không biết nhưng mà mình biết cho vui thôi rồi mình quên, phải không? chứ cái hình hài này của mình, nó của mình chứ nó...nói của chứ nó mong manh lắm, chỉ cần mà rục rạc cái là xong.[9:04]

[02/09/2024 - 01:55 - anhlibrary]

Thí dụ như tôi năm nay thì tuổi tôi năm nay là 55 muốn nói già thì già, muốn nói trẻ thì trẻ. Nhưng mà tôi biết nó có những cái dấu hiệu rất là kỳ cục, có những khi mình đứng trước cái lavabo rửa mặt, bên đây kêu là cái sink, mình đứng trước nó mà mình không biết phải làm cái gì, nó quên mất, cái đầu mình nó ... cái đầu mình nó bị blank, nó bị bôi đen một khoảng tầm 30 giây, đó mình thấy thì ra những cái lúc đó chỉ cần tôi mà quên luôn là xong rồi, mình quên luôn là xong nha, nhớ cái đó. Mà khi tôi giảng tôi hay đem thân tôi ra tôi nói, rồi mấy bà con phản ánh nói là tôi than, không phải, bây giờ mình nói ai bây giờ, nó kẹt một chỗ là mình nói ai? Bây giờ tôi hỏi ông A, bà B ra đầu có được, đấy. Thế là tôi phải hỏi tôi ra thì tôi có cái gì tôi nói cái đó, và tôi nghĩ bà con trong room có người có, có người lâu lâu nó bị bôi đen một khoảng chừng .. một quãng thời gian ngắn thôi, khoảng 30 giây vậy đó là mình mất hẳn mọi cái nhận thức, hết hồn, hết hồn, mất hẳn mọi cái nhận thức, nha.

Bây giờ mình quay lại vấn đề Sắc pháp hay là Vật Chất. Vật chất là một nửa của cái gọi là chúng sinh hay là vũ trụ, là một nửa, nó lớn chuyện lắm quý vị, nó lớn chuyện lắm.

Sáng nay tôi nói về Vật Chất từ góc nhìn khác, những cái tay mà A Tì Đàm cực đoan là coi như là điên lên, điên lên, là tại sao mà Sắc pháp lại là nói như vậy. Tôi xin thưa A Tì Đàm có nhiều kiểu học lắm, một là học vẹt, có nghĩa là mặt chữ sao học y chang vậy.

Cách học thứ hai, lên cái tâm hai là mình học để mình tìm ra được cái mối nối kết giữa Ba Tạng, đấy. Mình tìm ra cái mối nối kết giữa Ba Tạng, nghĩa là mình thấy là A Tì Đàm nó sùng sùng ở trong Tạng Kinh, nó lừng lừng ở trong Tạng Luật còn đang này mình học sao không biết mà mình thấy trong Tạng Luật không có A Tì Đàm, đó, rồi trong Tạng Kinh không thấy có A Tì Đàm ở trong, rồi mình bài xích, mình dè bieu, mình bôi bác, mình chà đạp, mình phỉ báng, đấy, là không được. Cho nên cách thứ hai đó là cách, trường hợp thứ hai là học A Tì Đàm để thấy ra cái mối nối kết giữa ba Tạng.

Và cái thứ ba là cái tôi cần là mình học A Tì Đàm để mình thấy mình trong đó, mình đang học về mình, mình đang học về vũ trụ về vô lượng chúng sinh, mình đang học về từng cái phút giây hiện hữu, buồn vui, thiện, ác, nhân quả của mình, mình thấy ra được cái con đường sinh tử, thấy ra cái gọi là nghiệp lý, nó lừng lừng, nó sùng sùng, rõ rệt, hiển lộ trong từng giây, từng giây đồng hồ. Học A Tì Đàm cái ba là cái tôi cần. Còn học như vẹt là cứ khư khư thí dụ mấy con số. Tôi nói hoài là A Tì Đàm mà cấp một học là

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

ôm mấy con số nghĩa là 38, 41, 12, 47. Ôm khư khư như vậy mà mình quên một chuyện, mấy con số đó là con số diên dịch.

Sẵn đây tôi phang luôn, xài chữ phang. Tâm sở là cái gì? Nó là những khía cạnh của cái gọi là Tâm thức, nó là những khía cạnh thời.

Thí dụ như một cái người mà còn đam mê ở trong vật chất: Sắc, Thinh, Khí, Vị, Xúc thì người này ở một lúc nào đó khi gặp cảnh bất toại thì người này có khả năng Sân, Si, bất mãn, thì trường hợp này trong A Tì Đàm gọi là Dục ái và Sân. Một cặp trời sinh. Người còn đam mê ở trong vật chất thì người này dứt khoát là còn có khả năng bất mãn, Sân Si.

Người mà còn biết Ưu Tư, Buồn lo thì người này còn có hy vọng vui vẻ. Mà người đang có cái khả năng vui vẻ, hân hoan thì người này có khả năng ưu tư, buồn lo. Thì cái cặp này được gọi là cặp Hỷ Ưu. Tam thiên diệt, Tam thiên diệt.

Tiếp theo là hệ cái kẻ nào còn quan tâm đến chuyện sung sướng, thống khoái, đầy, là cái kẻ này còn có cái nguy cơ, còn khả năng đau khổ, khổ thân và khổ tâm. Cho nên cái cặp này được gọi là cặp Khổ Lạc, đầy. Trong Tâm thức anh có khía cạnh này, có khía cạnh tương ứng, đối xứng, đầy.

Thí dụ như Dục Ái và Sân là một cặp, Sơ và Nhị Quả là giảm nhẹ. Sơ quả là giảm bậc một. Nhị quả là giảm bậc hai. Chứ đừng có nghe học A Tì Đàm cứ tưởng là chỉ cái nhị quả mới giảm nhẹ, không. Sơ quả họ đã giảm nhẹ Dục Ái và Sân so với phàm phu. So với phàm phu là cái vị Sơ quả người ta đã giảm nhẹ Dục ái và Sân, giảm nhẹ dữ lắm. Giảm nhẹ là sao? Họ giảm nhẹ đến mức mà họ không thể nào mà vì hai cái phiền não này mà làm các nghiệp ác đủ dẫn đến sa đọa, đủ dẫn đến sa đọa, nha. Họ không thể nào vì hai cái Dục ái và Sân mà dẫn đến cái chuyện gọi là phủ nhận Tam Bảo, đầy. Phủ nhận Tam bảo, xóa nhòa cái nhận thức trước đây của mình về Tam Bảo, về Tứ Đế, về Duyên Khởi, không.

Còn phàm phu mình cái Dục Ái và Sân của mình nó đủ để mình làm cái nghiệp sa đọa, nó đủ để mình xóa nhòa từ chối Tam Bảo. Nó đủ để mà mình xóa nhòa cái nhận thức về Tứ Đế và 12 Duyên khởi, đầy. Cái Dục Ái và Sân của phàm phu nó ghê như vậy. Nhưng mà riêng về cái vị Sơ quả là người ta đã không còn có cái Dục Ái và Sân, người ta không có khả năng, đó là giảm nhẹ bậc một.

Còn giảm nhẹ bậc hai, đó là lên tầng Nhị quả là người ta chỉ còn có cái Dục Ái và sân ở trong cái Ý nghiệp thôi chứ trong cái thân nghiệp và khẩu nghiệp họ không còn nhiều như là cái vị Sơ quả, đầy.

Ví dụ vị Sơ quả còn có khả năng sinh hoạt vợ chồng, ở đời cư sĩ, làm ăn buôn bán, tích lũy tài sản. Nhưng mà riêng với cái vị Nhị Quả đó là cái khả năng này bị bào mòn rất là nhiều nhưng mà lên tới Tam Quả là không.

Tam quả là không có cái chuyện tình ái lãng nhãng, ăn ngon, mặc đẹp là không, chứng Tam Quả là chứng Nhị, chứng Sơ quả là tự nhiên, nếu là cư sĩ, nếu là cư sĩ thì tự nhiên có 5 giới. Còn chứng Tam quả là tự nhiên có bát giới, tự nhiên vậy. Họ có bát giới là vì sao? Là vì họ không còn Dục ái, thì họ làm gì có cái nhu cầu nào mà để vi phạm Bát giới. Họ không có Dục Ái, họ như là họ đối với họ chỉ ăn là vì đói thôi, chứ họ đâu phải ăn là vì thưởng thức, đầy. Coi như là cái giới mà ăn ngọ của họ là tự nhiên. Còn cái chuyện mà đàn ca hát xướng, mỹ phẩm hương liệu, giường cao chiếu rộng họ làm gì còn. Họ toàn là dứt hẳn Dục Ái thì họ làm gì họ cần nguyện giữ cái giới đó như mình, tự nhiên nó mất, đầy. Cho nên, nếu là cư sĩ, nếu là cư sĩ nha. Cái đám mạng truyền thông làm ơn ghi cho kỹ cái này chứ đừng có cắt khúc rồi chửi bới. Đừng có để cho người ta coi thường cái 4000 năm văn hiến của mình nha. Cái nguồn gốc con rồng cháu tiên của mình nha.

Nếu là cư sĩ thì Sơ quả là tự nhiên có 5 giới, mà Tam quả là tự nhiên có Bát giới. Nói cả buổi chưa quay vô cái đề tài chính SẮC PHÁP. Bây giờ cái Sắc Pháp nè.

Cái này nó quan trọng lắm. Tùy thuộc vào, tùy thuộc vào cái tiền nghiệp, tiền nghiệp mà tiền nghiệp thiện ác của quá khứ mà đời này ta sanh ra trong cái chủng loại nào, cái cảnh giới nào? nghe cho kỹ nè, cái chủng loại như con chó, con heo hay là con người hay là Chư thiên, Phạm thiên, đó là chủng loại. Còn cảnh giới là cõi nào? tùy thuộc vào cái tiền nghiệp mà ta sanh ra trong cái chủng loại nào, trong cái cảnh giới nào và cái lệ thuộc của ta trên cái vật chất nó khác nhau, đầy. Nó khác nhau vì vật chất là cái gì? Định nghĩa, phải định nghĩa chứ. Định nghĩa vật chất là gì? Vật chất chính là 5 trần cảnh mà có thể đón nhận được bằng các giác quan vật chất, 5 trần cảnh vật chất cộng với 5 cái giác quan đón nhận cảnh vật chất tức là 10 thứ.

Nói gọn lại vật chất chính là 10 cái này. Đó bắt đầu nhóm học A Tì Đàm bắt đầu nổi điên, đang điên, biết là họ đang điên, đang điên, tại sao họ không nghe nhắc cái khác. Có nghĩa là cái chánh, cái chánh, cái

LƯU Ý: BẢN NHẬP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

chánh là Sắc pháp nó chỉ là 5 trần cảnh vật chất và 5 cái giác quan đón nhận 5 trần đó, còn mấy cái Sắc còn lại là phụ trợ, phò trợ, hỗ trợ, bổ sung.

Thí dụ như sắc giới tính, sắc giới tính, nếu mà anh không có dục ái thì anh làm gì mà anh có cái hormone, nam, nữ, testosterone, làm gì có, đấy, và vì anh còn có dục ái cho nên anh sanh ra anh mang cái hình hài nam và nữ để chi? Để anh enjoy, để anh enjoy, anh thưởng thức, anh hưởng thụ cái gọi là vị ngọt tình ái lãng nhãng này nọ, nhớ nha. Chứ còn như Phạm thiên, đặc Sơ thiên thôi là anh đâu có nhu cầu đó làm gì anh có. Cho nên Sắc Pháp nó có nhiều cách phân tích lắm, nhiều lắm. Như trong Chánh Tạng Đức Phật Ngài nói chỉ có bốn thôi, có bốn thôi, trong Kinh Tạng Ngài chỉ nói có 4 thôi. Ai mà đọc Kinh Tạng mà 50 lần thì tin cái này, chứ còn đọc cái kiểu lơ mơ, lơ mơ chắc không có nhớ đâu, đọc 50 lần sẽ thấy, không có, không có nói nhiều hơn con số 4, chỉ nói 4 thôi, chỉ nói 4 thôi, đấy. Thì ở đây tôi nói 10 là tôi đã nói rộng lắm rồi, đã nói rộng lắm rồi đó.

Thì cái Sắc Pháp nó chỉ gồm có 5 cái trần cảnh vật chất và 5 cái giác quan ghi nhận cái trần cảnh đó. Vậy thì là mấy...cái bốn đại là nền tảng đương nhiên của 10 cái này, bốn đại. Như vậy là mình thấy bốn đại là mình trừ ra, đã nói 28 đúng không? mà tôi chỉ lấy có 10 thôi, tại vì 4 đại là cái nền tảng của 10 cái mà tôi vừa kể 5 căn, 5 trần. Như vậy thì nó mới có 14, rồi còn cái 14 còn lại ở đâu? Dạ, nó hỗ trợ, nó hỗ trợ cho 14 cái này. Hồi đó giờ mình chỉ có học là $24 + 4$, còn bữa nay là mình thấy là 14 hỗ trợ cho 14. Phân tích đó là cách phân tích mới. Mới nhưng mà không phải do tôi chế, có học A Tì Đàm sẽ thấy cái này, khổ quá, khổ quá. Bên Thụy sĩ có lần tôi giảng cái lớp A Tì Đàm, có người họ hỏi tôi sao con nghe cái này thấy hay nè mà cái này Sư suy nghĩ ra hay trong Kinh.

- Một cái đầu bư như tôi chưa có đủ sức đâu, chưa đủ sức nghĩ ra cái đó.

- Thứ hai, chị nghĩ nó có hợp lý hay không? nếu nó là hợp lý thì không cần phải hỏi cái đó của ai, không cần của ai. Còn cái nào mà chị không có khả năng kiểm chứng thấy hơi kỳ kỳ, phải không như tôi kể chuyện ma, kể chuyện nghe mơ hồ gì đó thì cái đó đòi phải kiểm chứng.

Chứ còn cái gì đó mà mình thấy rõ ràng ba với ba là sáu thì cái đó mình không cần hỏi sách nào nha, rồi đó bà con nhớ cái sắc pháp, tôi nhắc lại:

Sắc pháp này nó gồm có hai tùy theo cách phân tích trong và ngoài chúng sinh thì tiếng Pali có, Pali có, đó là cái Sắc pháp mà trong chúng sinh do nghiệp tạo, do tâm lý tạo, bởi vì Sắc pháp vật chất nó gồm có bốn trường hợp là do:

- Tiền nghiệp

- Do đời sống tâm lý

- Do môi trường thiên nhiên

- Và do cái chế độ dinh dưỡng [22:08]

[09/09/2024 - 12:08 - anhlibrary]

Tổng cộng là bốn, thì kể theo cái nguồn gốc là bốn nhưng mà kể gọn có hai đó là:

- indriyabaddha rupa có nghĩa là Sắc pháp mà nó liên hệ đến chúng sinh, nó liên hệ đến 5 căn, nó liên hệ đến tiền nghiệp, gọi là indriyabaddha.

- còn cái loại thứ hai là anindriyabaddha có nghĩa là cái sắc pháp nó không liên hệ đến chúng sinh, nó không liên hệ đến tiền nghiệp, thí dụ như cây cỏ, đất đá, nếu có chãng thì nó có liên hệ gián tiếp thôi, gián tiếp thôi. Cho nên mình muốn kể, không kể đều được bởi vì nó vốn là không phải, nhưng mà trong những trường hợp đặc biệt thì mình kể là có liên hệ, thí dụ như, có trường hợp đặc biệt thí dụ như do cái tác động, cái sự chiêu cảm của cái thiện ác chúng sinh mà nó làm cho cái mùa màng thất bát hay là trúng mùa thanh mậu, có. Chính cái sự chiêu cảm của cái thiện ác chúng sinh mà nó làm cho mưa thuận, cho phong điều vũ thuận, mưa thuận gió hòa hay là trái mùa thất tiết, trái mùa trái tiết, thì trong trường hợp đó thì mình gọi là có liên hệ, có liên hệ. Sắc pháp tuy nó không thuộc vào chúng sinh nhưng nó được tác động, nó được chiêu cảm gián tiếp từ cái gọi là duyên nghiệp hay là cái nghiệp thiện ác của chúng sinh, nhớ. Nhưng mà chốt lại, cái sắc pháp có nhiều cách phân tích, cách một là indriyabaddha, cách một tức là chia hai:

- Cái vật chất mà nó trực tiếp liên hệ chúng sinh do cái đời sống tâm lý, do tiền nghiệp quá khứ tác động thì cái nghiệp đó được gọi là indriyabaddha.

- Còn cái loại Sắc pháp thứ hai là anindriyabaddha có nghĩa là cái vật chất, cái sắc pháp mà nó không có liên hệ với chúng sinh, có chãng nó chỉ là gián tiếp thôi, nhớ.

Thì bài này tôi muốn nói cái gì, tôi muốn nhắc bà con mấy chuyện gọn thôi:

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

- Thứ nhất đời sống này mình không thể nói là chỉ có Tâm là sai, nói chỉ có Vật là sai mà mỗi thứ nó là một nửa, đó là chuyện thứ nhất.

- Chuyện thứ hai là do cái nguồn gốc nào mà có cái sự có mặt của vật chất trong đời sống chúng sanh đó là bởi vì Tâm thức càng thô, Tâm thức càng thô mình có nhu cầu nhìn thế giới này một cách rắc rối nha. Tâm thức thô thiên nên mới nảy ra cái nhu cầu ghi nhận thế giới này một cách rắc rối, từ đó mình mới có tới 6 căn. Chứ còn ở vị mà có trình độ cao thì không cần phải nhìn thế giới này thông qua 6 căn. Trường hợp rất là đặc biệt, trường hợp như Đức Phật, Ngài có 6 căn, Ngài không phải là do Ngài thiếu trình độ mà Ngài phải sanh ra trong cái cõi 6 căn cái này sai nha. Nhưng bởi vì cái bản nguyện của Ngài là phải có mặt ở cái cõi 6 căn để có thể độ được tất cả chúng sinh, nhớ nha. Chứ còn các vị biết mà, cái trình độ của Ngài lúc Ngài chưa thành Phật ấy, kiếp chót chưa thành Phật, là Ngài đã đắc thiên vô sắc. Có nghĩa là nếu mà Ngài không có thành Phật, Ngài tiếp tục làm Hoàng tử Tất Đạt, tiếp tục làm đạo sỹ Gotama đó, mà nếu không có chứng Phật quả thì cái kiếp đó Ngài tắt thở rồi là Ngài đã về cõi vô sắc rồi, mà không phải kiếp đó, trước đó, trước đó, vô số kiếp trước đó là Ngài đã thừa, không phải đủ nha, Ngài là thừa, Ngài thừa sức để mà lia bỏ dục giới, sắc giới, chứ đừng có nói mà dục không, sắc Ngài cũng buông luôn, Ngài thừa sức, nhớ nha. Chứ đừng có nghe giảng rồi bắt đầu nhảy dựng lên trời ơi nói vậy là xúc phạm Đức Phật. Đức Phật Ngài sanh ra Ngài cũng ở cảnh giới có 6 căn, đúng, nhưng mà Ngài vì công việc, Ngài là một vị tiền sỹ Nông lâm, cần thì người ta sẵn quần người ta bước xuống ruộng người ta làm việc, chứ người ta không phải là hai lúa, là út nếp như mình, người ta không phải là mù chữ như mình. Người ta không phải là để ra dưới gốc rơm, bụi rạ như mình, không phải. Người ta là ông tiền sỹ, vì công việc mà phải xắn quần nhảy xuống ruộng, nó khác nha. Rồi cái mình chụp hình, mình quay phim mình nói ông giống tôi, ông cũng xuống ruộng, ông cũng đọc sinh giống con của tôi, v.v..NO, Ông là tiền sỹ vì công việc mà nhảy xuống ruộng thôi, nhớ nha.

Ở đây cũng vậy, chót lại là vì cái trình độ của ta nó thô thiên mà ta mới có nhu cầu nhìn ngắm thế giới này một cách phức tạp: tức là nghe nè, ngửi nè, nếm nè, đụng nè, sờ chạm, tư duy. Mà cái tư duy của cái ảnh hưởng dục cũng là thấp kém, cái tư duy của ảnh cũng quần quanh trong cái chuyện hưởng dục.

Bây giờ tôi không có nói trong A Ti Đàm gọi là cảnh pháp. Cảnh pháp cao siêu Thiên, Đỉnh, Đạo quả tôi nói nó là cảnh pháp, cảnh thế gian nè có bao nhiêu phần trăm nhân loại mà trong đó có hội họa, âm nhạc, kiến trúc, mỹ thuật, khảo cổ, triết học, văn chương, thơ ca, có bao nhiêu phần trăm? Đa phần, đa phần nhân loại là tôi nghĩ là không dưới 70% nhắm mắt lại là cái đầu cũng nghĩ cái này, nghĩ cái kia trong A Ti Đàm gọi là cảnh pháp nhưng cảnh pháp đó vẫn là liên hệ đến cảnh dục, liên hệ đến cảnh vật chất, mặc dù là cái đề tài, cái suy nghĩ trong đầu này là cảnh trừu tượng, trong A Ti Đàm gọi là cảnh pháp, pháp trần. Nhưng mà pháp trần của cái người mà hưởng dục nó vẫn là quần quanh ở trong cái đó gọi là pháp trần vẫn là cái bóng của ngũ trần, của ngũ dục trần. Họ nghĩ bánh xèo, họ nghĩ đến du lịch, họ nghĩ đến quần là, áo lụa, chăn êm, nệm ấm, họ nghĩ đến những món đồ họ chưa có mua được hay là đã mua rồi, món đồ đã bị thất lạc, họ đang nghĩ đến những thú vui, những cái trò tiêu khiển giải trí v.v.. gì đó.

Như vậy thì tùy thuộc vào cái tiền nghiệp, rồi cái khuynh hướng tâm lý mà chúng ta đi vào cái chủng loại nào, cái cảnh giới nào, rồi ở đó cái lệ thuộc của chúng ta đối với vật chất nó là bao nhiêu, từ đó chúng ta có được bao nhiêu thứ vật chất. Cho nên một người phật tử thí dụ như không phải vấn đề nào cũng giải quyết bằng cái kiểu duy tâm hay duy vật.

Bị bệnh mà cứ dè ra tàn nhang, nước lỗ, rồi tưng niệm bái xá, rồi xá hồi, rồi lạy lục. Quý vị nghĩ coi bệnh nó có bao nhiêu cái nguồn gốc. Bệnh là do cái gì? Do di truyền, bệnh là do cái gì? Do chế độ sinh hoạt, chế độ ăn uống, bệnh là gì? là do cái gọi là tình trạng tâm lý, bệnh là do cái môi trường sống, nha. Môi trường sống nè, rồi hoạt động tâm lý nè, căng thẳng, hờn giận, ghen tuông, sợ hãi, tức tối nè hoặc là lạc quan, vui vẻ, hướng thượng, vị tha, bao dung, mấy cái đó mình thấy nó ảnh hưởng đến cái bệnh của mình nha. Đó là tâm lý.

Còn tiền nghiệp thì khỏi nói rồi. Ngoài đời kêu bệnh căn, bệnh quả đó, là khỏi nói đó là do tiền nghiệp, nhưng mà nó có bệnh do sự can thiệp, trong kinh nói do sự can thiệp của loài phi nhơn, thì bà con trong room này không có tin dị đoan thì thôi coi như vụ đó bỏ qua. Bệnh là do thời tiết, do môi trường ô nhiễm, dơ bẩn, rác rưởi, cống rãnh. Cái bệnh do chế độ ăn uống không hợp lý, cái bệnh do sinh hoạt, hoạt động không hợp lý: ăn rồi đứng hoài, ăn rồi ngồi hoài, ăn rồi mà nằm hoài, đấy. Mình thấy mấy người mà làm mấy công việc mà đứng hoài, ngồi hoài, lâu ngày đó cái chân của họ gân mà nó phồng ra, nhìn nó ớn quá như mấy con giun đất nó bò dưới da tội nghiệp lắm. Thì do chế độ ăn uống nè, do đời sống tâm lý, rồi do tiền nghiệp nè, do môi trường sống nè, tác động thiên nhiên nè rồi mới do sự can thiệp của các loài phi

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

nhơn của chúng sinh khác hoặc như người ta đánh, đá, đâm, đập, đục, đèo mình cũng bị về vấn đề sức khỏe nữa, chứ đâu phải là do tiền nghiệp, do tâm lý không, do thiên nhiên không, còn bị đánh, bị chém, bị xe đụng, bị tai nạn, bị cây ngã, đá đè, tai bay qua gửi cũng có thể bị, cho nên. Từ nãy giờ tôi chỉ nói riêng cái bệnh thôi nha, chỉ cái bệnh thì cái nó đủ thứ nguồn gốc mà mình học A Ti Đàm để làm cái gì? Để mình thấy ra rằng:

- Thứ nhất vì đâu mà nó có sắc pháp, sắc pháp là cái gì?

- Thứ hai học để thấy rằng thế giới nó là lưỡng cực, phân quyền, có nghĩa là một nửa là Tâm, một nửa là vật và không phải cái vấn đề nào ta cũng giải quyết bằng Tâm hoặc chỉ giải quyết bằng vật là sai, mà tùy trường hợp, nhớ.

- Hành giả đi tu thiền mà sao nó bồn chồn, ray rứt, áy náy không yên, không tập trung, không chánh niệm được, thiếu định, thiếu niệm thì mình phải coi có 800 cái lý do, 800 cái lý do:

1/ là do mình lười biếng, thất niệm hoặc là Tâm vọng tưởng, nhớ chuyện nhà, nhớ tục sự, không dàn xếp nội tâm là nó cứ bồn chồn, nó ray rứt không yên.

2/ trường hợp thứ hai là do cơ thể có vấn đề.

3/ trường hợp thứ ba là do môi trường nó nóng quá, bụi qua, ồn quá, có, có. Bụi quá, nóng quá, ồn quá, hôi quá, hôi hám quá, hôi thúi quá, có, nó ảnh hưởng tâm ghê lắm.

4/ Rồi có một cái xung đột mâu thuẫn nào đó với bạn tu, bị sư phụ la, tùm lum hết.

Rồi chẳng hạn chúng ta biết rằng có một cái kinh nghiệm nhỏ của các Thiền sư khi mà hành giả 2,3 ngày mà không có tập trung được, không có niệm được, không có định được thì Thiền sư sẽ hỏi những câu sau đây:

- Có hứa với ai cái gì hay không? mà chưa làm.

- Có dự tính làm cái gì mà chưa làm, dự tính với mình nè. Một là dự tính với mình, tính toán mình có trừ tính cái gì hay không mà mình quên mình chưa có làm hay mình có thất hứa với ai không?

- Tiếp theo là mình có làm cái gì mà phạm thượng, bất kính, xúc phạm người nào đó mà mình chưa xin lỗi không? có không?

- Rồi mình coi lại sức khỏe mình có OK không?

- Chỗ ở, áo quần, phòng ốc của mình có OK không? hôi hám, bụi bặm, nực nội cũng làm cho mình bị phân tâm, nhiều lắm.

Nãy giờ các vị có nghe kể không? trừ tính cái gì mà chưa làm, hứa hẹn với ai cái gì mà chưa làm, xúc phạm ai mà chưa xin lỗi hoặc là do vọng tưởng, vọng động nhớ chuyện nhà, nhớ chuyện cũ của ai đó, xung đột, mâu thuẫn với bạn tu, sức khỏe có vấn đề, phòng ốc có vấn đề, thời tiết khí hậu bên ngoài có vấn đề.

Rồi bây giờ vô sâu sâu nữa nè: tiền nghiệp, có, có tiền nghiệp, các vị không tin tôi nói cho nghe. Tiền nghiệp nó có ảnh hưởng đến tâm lý của mình.

Thí dụ như nếu mà không có tiền nghiệp, cái chữ mình kêu Ba la mật cho nó sang chứ Ba la mật là tiền nghiệp chứ cái gì hả? Ba la mật là tiền nghiệp chứ cái gì, đấy, thì nếu không có ba la mật thì Thái tử Tất Đạt nhìn mấy cái hiện tượng già, bệnh, chết đó trớt quớt, giống như mình vậy đó. Mình nói bây giờ mình gặp người già, người bệnh rồi xác chết, đám ma, mình gặp biết bao nhiêu lần mà cái đầu bu mình nó cứ trớt quớt hà, nhưng mà trong khi Thái tử Tất Đạt là khác à. Người ta đã tu bao nhiêu A Tăng kỳ rồi, cái lúc mà nó chín mùi rồi đó là người ta nhìn cái người bệnh, người già cái người ta sóc, sóc mà sóc toàn tập, sóc mà lên tới óc, sóc mà nó tràn ra mà chịu không nổi, người ta phải bỏ nhà, người ta đi trong đêm ngay trong cái ngày đầu tiên, nhớ nha. Ngày đầu tiên có được đưa con đầu lòng, hai cái đầu một lúc: ngày đầu tiên của cái sự kiện mà chào đời của đứa con đầu lòng, chứ con đầu lòng nó mà ra tháng, hai tháng mình có thời gian suy nghĩ. Đàng này ngày đầu tiên, ngày đầu tiên chào đón đứa con đầu lòng mà con trai mà nó đẹp như thiên thần, đấy, đẹp như thiên thần mà bỏ đi, đi mà không có hề biết ngày về, đó. Chứ không phải đi là tuần sau, tháng tới, NO, không có tuần sau, tháng tới, đi là biệt sơn khô, là cổ nhân đi là không hẹn ngày về, đấy. Phải vậy đó, mà ở đâu nó ra, ở đâu nó ra, cái thái độ đó, ở đâu? Là tiền nghiệp, là cũng cái Ba la mật đó, nhớ cái đó, nó quan trọng lắm lắm luôn. Thì bây giờ cũng vậy do cái tiền nghiệp nào? đã vậy nó làm cho mình, gọi cái từ bây giờ là hết duyên, đấy. Việt nam mình có chữ kết duyên mà ít ai hiểu nghĩa chữ kết duyên. Chữ kết duyên nó có hai:

- Kết là kết thúc, có nghĩa là nó hết.

- Còn kết đây là cột, buộc, nối kết. kết duyên nó khác

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

Còn cái kết đây là hết như là kết thúc vậy đó. Kết thúc, cái duyên đó nó mãn kết rồi, duyên tu đó hoặc là nó cái duyên đó khiến ngay lúc đó bị gián đoạn, đây, nhớ. Chỉ riêng cái chuyện tu tập, chỉ riêng, bây giờ tôi chỉ nói hai chuyện tu tập và sức khỏe là mình đã thấy nó có cả hai cái nguồn Tâm và Vật đây. Thì mình muốn giải quyết thì mình cũng phải tự mình rà coi cái gốc của ông này là Tâm hay Vật, và cái hướng giải quyết đó là thuộc về Tâm hay Vật, nhớ cái này nha. Chứ còn mà người tu Phật mà kỳ nhất là cái gì? cực đoan. Cực đoan, kẹt lăm lăm luôn. Trong Trung Bộ Kinh, Đức Phật Ngài dạy rất rõ: Ta, ta là Ngài là vibhajjavādī Ta nói chuyện lúc nào cũng là rõ ràng, phân tích đa chiều chứ không có ekamsavādī, ekamsavādī phiên dịch một chiều, đóng khung đó, nhớ cái đó. Phiên dịch một chiều, đóng khung ekamsavādī mà Ngài là vibhajjavādī, chứ không phải là ekamsavādī. Lấy hai cái chữ này nè vào google, tôi bày cho vào google tìm đi, tìm chữ vibhajjavādī rồi để Majjhima Nikāya là coi coi nó là kinh nào, rồi. Trong đó Ngài nói rõ, Ta đó, Ngài, Ngài không có nói chuyện một chiều, Ngài không có đóng khung.

Thí dụ như là cái đó phải vậy, cái đó phải vậy. Tôi đã nói không biết bao nhiêu lần cái pháp môn Tuệ Tứ Niệm Xứ Ngài dạy rất là gọn, rất là sáng, sáng nhưng mà gọn mà không có chi ly, chi ly như mấy ông thiên sư bây giờ, tại sao? là vì Ngài là Pháp Vương, Ngài là cha của ba cõi, hàng tỷ tỷ chúng sinh đang hướng về Ngài mà mỗi người là một góc riêng riêng. Bây giờ mà Ngài nói quá chi tiết có nghĩa là Ngài tự đóng khung, mà Ngài là gì? Ngài phải có cái nhìn phổ cập, một cái nhìn mà phải nói là cho mọi người không có chữ “dành” mà hướng đến mọi người còn những cái Kinh mà những ông thiên sư bây giờ mà dạy chi tiết là sao, nó chi tiết là bởi vì ông lấy cái chuyện riêng của ông ra, cái kinh nghiệm của ông ra, ông lấy cái đó làm cái tôn chỉ của ông, cái cương lĩnh của ông. Khi mà lấy cái riêng mình chỉ độ được một góc riêng thôi, nhớ nha. Đức Thế Tôn thì không, Ngài nói ra cái gì tổng quát, cái chung rồi hễ đưa nào nó có huệ căn thì tự động trên cái nền chung này nè nó đi thêm cái chi tiết. Cho nên trong Phật pháp mình rất là lạ. Thí dụ trong pháp môn Tuệ Tứ Niệm Xứ là cái con đường cốt lõi duy nhất dẫn đến giải thoát, nhưng mà Ngài dạy vậy đó, và coi trong Chánh Kinh rất là đơn giản, rất là sáng, sáng, gọn. Phải xài chữ sáng mà gọn. Còn bây giờ, trời đất ơi, sách thiên nó mênh mông đại hải, mình tưởng mênh mông đại hải là sao? Là vì đi sâu vào chi tiết, mà đi sâu vào chi tiết có nghĩa là đóng khung, mà tại sao đóng khung? và vì mấy bố lấy chuyện của mình đem ra và có một cái số mà nó khoá cái riêng của mình nó bèn đi theo, cái đó là đám riêng, đây. Chứ lời Phật là chung, Phật là cha của ba cõi, Ngài dạy chung.

Thí dụ: tôi ví dụ hoài là như Ngài dạy nấu canh chua, Ngài chỉ nói rằng nước, muối, đường, bột nêm, rau mùi và gia vị làm chua, hết. Nước, muối, đường, bột nêm, rau mùi. Ngài chỉ nói rau mùi thôi chứ Ngài không nói rõ rau gì. Rau mùi thì mình hiểu là ngò gai nè, ngò ôm nè, rau tần dài lá nè, kẹt kẹt thì rau quế nè, đây, tùy hỉ công đức, mình có cái gì mình xài cái đó, thích cái gì xài cái đó, thích cái gì xài cái đó, Ngài chỉ nói rau mùi thôi. Rồi tiếp theo Ngài nói gia vị làm chua. Chứ Ngài không có kể ra, còn mình nó là me bột nè, me nước nè, me trái nè, me vắt nè, me già nè, me non nè, me dốt nè, rồi lá giang nè, rồi chanh nè, giấm nè, com me nè, khóm nè, cà chua gì mình làm cho một rừng, càng kể nó càng rối. Có những vị thiên sư họ rất là thích me, me vắt. Cho nên khi họ hướng dẫn là họ, cái nồi canh của họ rất là đặc biệt là họ đòi hỏi nào là có nắm nè, rồi có đậu bắp nè, rồi me phải là me vắt nè, rồi họ bài xích mấy cái thứ khác, họ chê lá giang là lá rừng, lá đại, một thứ gia vị chưa được kiểm chứng y học gì tùm lum hết. Ôi tự mình đóng khung, rồi từ cái chỗ đó, mình đi mình bài xích chỗ này, chỗ kia. Trong khi đức Phật không, Ngài nói rất là gọn. Ngài chỉ nói là rau mùi thì các con cứ thấy cái mùi nào nó OK thì các con xài, đây, nhớ. Thì tới cái gia vị làm chua thì mình cái nào mình có, cái nào mình thích, hai cái: một là có, hai là thích, mình có cái nào mình thích cái nào mình xài cái đó, đây. Tứ sanh chi Từ phụ, Thiên nhân chi Đạo sư mênh mông, vậy đó. Khi Ngài dạy rất là rõ, rất là gọn, rất là sáng: rõ, gọn, sáng. Còn mình bây giờ đi sâu, đi xa, đi rộng làm tan hoang sự nghiệp. Cuối cùng, hỏi thì kinh sách thì bao la, nhưng mĩa mai nhất là nói là thiên là đơn giản mà sách thiên, nhìn cái đóng sách thiên mà tôi nói tôi muốn nhảy lăm lăm, có, có. Nhìn cái đóng sách thiên của các trường phái, các thiên phái gom lại mà trong khi tất cả thiên sư đều đồng ý Thiên là con đường trong sáng giản dị, đã không? mà sách thiên mình chất lại nó như núi. Nhìn sách thiên ta nói chỉ muốn khùng thôi. Nhìn sách thiên ta nói chỉ muốn điên thôi, nhảy lăm lăm, nhiều quá, đọc đã không hết, đừng nói hành, hành không nổi lấy gì mà chứng, đây, nhớ.

Cho nên nói đến cái đời sống nói chung và cái chuyện tu hành nói riêng, nhớ hoài cái này: **VẬT CHẤT NÓ LÀ MỘT NỬA VŨ TRỤ, MỘT NỬA CHÚNG SINH.**

Nguồn gốc của vật chất là nó do mấy cái đó:

- Do tiền nghiệp

LƯU Ý: BẢN NHẬP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN
(c) www.toaikhanh.com

- Do đời sống tâm lý
- Do môi trường thiên nhiên
- Và do chế độ dinh dưỡng

Rồi tiếp theo nữa là tùy thuộc vào trình độ tâm lý của chúng sanh mà nó dẫn đến chủng loại và cảnh giới tái sinh và ở đó ta có bao nhiêu thứ sắc pháp, ta lệ thuộc bao nhiêu thứ sắc pháp.

Chữ vật chất ta có được bao nhiêu thứ vật chất, ta lệ thuộc bao nhiêu thứ vật chất.

Ta thấy cái cấu tạo vật chất của các loài động vật nó khác nhau nhiều lắm thì như mình thấy cái cấu tạo sinh học của con ếch đầu giống con cào cào, mà cấu tạo con cào cào nó không giống con rắn, mà cấu tạo của con rắn nó không giống con cá, mà cấu tạo sinh học của cá nó không giống như con tôm, mà cấu tạo của con tôm nó không giống con heo, mà của con heo nó không giống con người. Mặc dù có một vài trường hợp nó hơi đặc biệt.

Thí dụ như mình thấy mấy cái loài linh trưởng như con khỉ, con vượn, mình thấy con dã nhân, con Chimpanzee, con Gorilla thì khỉ đột, tinh tinh gì đó, dã nhân gì đó, thì mình thấy nó giống con người, nhưng thật ra là những bộ phận có thể thay thế cho con người là con heo nó gần cái con người hơn mấy cái con đó. Mấy con Tinh Tinh, Dã Nhân, Khỉ Đột thấy vậy mà xài không được. Mà người cần thay lấy của con heo đó, thí dụ như vậy. Nhưng mà nói gì thì nói thì heo vẫn là heo, nó khác mình ngàn trùng viễn xứ, nhớ. Cho nên sau buổi học này chốt lại mấy cái điều này nè, chốt lại dùm. Còn ai mà học A Tì Đàm cái kiểu mà chính chuyên đó, kêu là chính chuyên đó, không có dám lang chạ thì về mà thủ tiết đi. Mà có nhiều cái thủ tiết nó hay, nhiều cái thủ tiết dở ẹt phải không? trong học thuật, trong tư duy mà cứ lo tiết hạnh khả phong, cái thứ đó xài không có được, tức là tự đóng khung đấy, nhớ. Phải có khả năng lang chạ trong học thuật trong tư duy, OK. Chúc các vị một ngày vui.